

אב תשע"ח
אוגוסט 2018

מידעון מספר 31

מידעון העמותה

"לראות את העולם בגרגר חול

ואת השמים בפרח בר,

לאחוז אינסוף בכף היד

ונצח – בשעה"

וויליאם בלייק

היכולת לזהות את משמעות הרגע מתחילה ביכולת שלנו להשתהות, לשהות ולהפנות את הקשב שלנו – לשים לב. לשים את לבנו ברגע הזה, בכאן ועכשיו, ולהיות נוכחים. בעידן של רעש בלתי פוסק והסחות דעת, נדמה כי זוהי משימה לא פשוטה, ואכן פראנקל מזכיר לנו את החשיבות של עידון הקשב – את ההקשבה השקטה והפשוטה שמאפשרת לנו, ברוח מילותיו היפות של וויליאם בלייק, לראות את העולם בגרגר חול, את השמיים בפרח בר ואת המקודש שביום-יום. בדומה למוזיקה, גלי הקול ממלאים את האוויר אבל אפשר לשומעם רק אם יש לנו מקלט, כך "הכלי" למציאת משמעות ופשר הוא רוח האדם. המודעות שלנו למשמעות מתעוררת רק אם קיימת בנו מכוונות אליה.

מידעון זה אוסף רגעי חסד קטנים מעין אלו – משלושת נתיבי המשמעות – ביצירה, בחוויה ובנקיטת עמדה מתוך חופש, בחירה ואחריות – ונושא עמו ברכה חמה לקיץ מטעין מצברים של התחדשות ושימת לב לרגעי המשמעות הקטנים והגדולים.

רגע של העשרה ומחשבה לוגותרפית

שושנת המשמעות \ שגית שלמה (בוגרת מחזור א' לוגותרפיה אוניברסיטת ת"א)

"בעיני הזר העובר לתומו אין השושנה שלי שונה ונבדלת מכן. אולם בעיני אני הריהי חשובה מכולכן, כי רק אותה השקיתי יום יום; רק אותה שמתי תחת פעמון זכוכית, אף שכתי עליה בפרגוד מפני הרוחות העזות.. רק לקולה האזנתי שעה שקבלה או התפארה, ולעיתים אף בשעה שהחרישה, שהרי זו השושנה שלי.. (הנסיך הקטן/ אנטואן דה סנט אכזופרי)

מה דעתכם- עד כמה קשה למצוא משמעות?

תלוי את מי שואלים- את מי שמצא אותה? את מי שאיבד? את מי שוויתר עליה? או את מי שלא נואש מלבקשה?

אם אתם שואלים אותי התשובה אינה פשוטה כלל ועיקר. תלוי עד כמה האדם מאמין בקיומה של המשמעות, עד כמה הוא קשוב לעצמו ולסביבתו, עד כמה הוא בחקירה מתמדת, עד כמה הוא מוכן ללכת רחוק (או קרוב), החוצה ופנימה (ושוב החוצה) לטובת מציאתה.

גם השירים הבאים מכוונים בעיניי לכך, אך אין בהם שאלה לגבי נחיצותה של אותה המשמעות.

לטעמי אין יפה מדימוי השושנה כדי לתאר את אותה המורכבות. זהו פרח מרהיב ביופיו, צבעוני, מושך, סמל לאהבה, לקדושה, ליופי, אך הוא גם מוקף בקוצים, וקשה לגעת בו מבלי להידקר.

שושנת פלאים / שאול טשרניחובסקי

"..אשרי האיש שנמצאה לו

ובשעתו קטף זו

ואוי לו לאיש לא הכיר בה

בדרכי חייו הוא.."

אב תשע"ח
אוגוסט 2018

מידעון העמותה

מידעון מספר 31

כל שושנה / זלדה מישיקובסקי
"..ונדמה
כה קרוב
אור השושנה,
כה קרוב
ניחוחה,
כה קרוב
שקט העלים,
כה קרוב
אותו אי –
קח סירה
וחצה את ים האש"

ראשית, אחד מעקרונות היסוד החשובים ביותר בלוגותרפיה לפי ויקטור פראנקל, הוא **השאיפה למשמעות**. זהו **כוח מוטיבציוני והישרדותי החזק** ביותר אצל האדם, כפי שכותב טשרניחובסקי: "פורחת לאיש ואיש", "יש כל שנות חייו דורש לה".

לא רק שהוא חזק אלא שהוא גם מצטייר **כחיובי** בשירים, כדברי זלדה: "כל שושנה היא אי של השלום המובטח", או אצל טשרניחובסקי: "שושנת פלאים".

כדי שאותה שאיפה למשמעות גם תתממש מציעים שני השירים עקרון מרכזי נוסף בעולם המשמעות והוא: **ייחודיות האדם**. בשיר שושנת פלאים זה מתבטא למשל במשפט: "כל פרח נפגוש נשאלה: האת שושנת? את?" ואצל זלדה: "בכל שושנה מתגוררת ציפור ספירית". ייחודיות זו תושג לפי השירים ע"י **ריכוז, תשומת לב, ערנות, הקשבה ופעולה**: "תתבונן תבחין דרכך" בשיר הראשון, ו"קח סירה/ וחצה את ים האש" בשיר השני.

זאת אינה משימה קלה כי **הפספוס והתעתוע רובצים לפתחנו כל הזמן** "נדמה כה קרוב" (כל שושנה) "שושנתך נקטפה כבר" (שושנת פלאים).

והשימוש **במטאפורה של הפרח הנקטף** מחזק בעיני את המקום העדין והשברירי שמאפיין את גילוי המשמעות, כמו כל רגע יכולה להעלם ולהתפוגג ההזדמנות אם לא נממש אותה בזמן: "כל מצב וכל רגע שאינם ניתנים לשיחזור, מציעים לנו משמעות אפשרית מסויימת. אם נענה להצעות הרגעות האלו, יהיו חיינו משמעיים.

מרגע לרגע משתנה משמעות הרגע..". (גוזף פאברי)

התסכול הגדול או מנגד הרווח – תלוי בנקודת המבט- הוא **שאינ אלטרנטיבה טובה יותר**. עד כדי כך רחוק הולך השיר של טשרניחובסקי כשמצביע על כך **שמי שלא יתעקש על מציאתה של "שושנתו" עדיף מותו מחייו: "אוי לו לאיש לא הכיר בה.. טוב לו לו כבה נרו וכנפל ירד בור"**. אף השיר של זלדה אינו מכוון לוותר ורפיון, או בלשון הלוגותרפיה מזמין את **כוח ההתרסה** במשפט: "קח סירה / וחצה את ים האש"

כמו בשירים רבים אחרים גם כאן **נעשה שימוש בטבע כמשול למצב האדם**, והוא מחזיק את אותה המורכבות. בשיר של זלדה השושנה מתוארת כאי, שמתגוררת בו ציפור מיוחדת, נעים להיות בו, הוא מואר, שקט ומריח טוב, אולם יש בו סכנות- צריך לחצות את ים האש – צירוף אוקסימורוני מטלטל, הוא יכול להיות מבודד ומסוכן, הציפור המכונה "וכתתו", שזאת מילה הלוקחה מחזון אחרית הימים של ישעיהו ומכוונת להפיכת כלי המלחמה לכלי עבודה ולשלום עתידי בעולם מקפלת בתוכה גם את פוטנציאל ההרס. בשיר של טשרניחובסקי מצטיירת תמונת טבע עגומה ומלנכולית של ערב חורפי ונוגה כששדה התבואה "אבל" וחפוי ראש, שהיא אנלוגית לתחושת ההחמצה.

כמו בלוגותרפיה גם בשירים אלה לא נעדר **המימד הנואטי**. **מוטיב האור** מסמל את ההילה, את ממד הרוח המלווה את השושנה, את המשמעות של האדם. אצל זלדה כתוב "אור השושנה" וטשרניחובסקי מתאר מה קורה למי שלא מצא אותה "חשך בעדו האור".

אב תשע"ח
אוגוסט 2018

מידעון מספר 31

מידעון העמותה

אותו קשר למקור עליון נראה גם בצירוף "ברוכת אל" המיוחס לשושנה וגם ב"ציפור הספירית" שמרמזת לאבן הספיר הכחולה שענד הכהן הגדול על חושן אפודו.

מהדברים העולים כאן מתבקשת לטעמי השאלה – **מהי בסופו של דבר אותה שושנה?**

האם היא אותו "אני" – ייחודי, מודע, חד פעמי ונבדל מאחרים או שהיא בעצם ה"אתה" שלמענו אני מתקיים, ושבו נמצאת המשמעות האמיתית.

כפי שאני רואה זאת **השושנה מגלמת בתוכה באופן סמלי את שני אלה גם יחד**. שניהם צריכים להיות מסונכרנים כדי שהאדם יתגלה במיטבו וכדי שימצא משמעות.

כמו שאומר הנסיך הקטן: "יש לי פרח שאני משקה אותו יום יום.. הפרח שלי רואה ברכה בכך שהוא שייך לי..". (אנטואן אכזופרי), וכפי שניתן לראות בשירים הנדונים: האדם דורש לה (לאותה שושנה- היא בחוץ) אך היא פורחת לו (בתוכו) אצל טשרניחובסקי, וקריאה לאדם ללכת למצוא את השושנה שהיא כה קרובה (בחוץ), אך היא אי וציפור (בתוך האדם).

אי אפשר שלא להתייחס **ללחני השירים** הנדונים המוסיפים לשלמות הרעיונית שלהם. שניהם שקטים ועוצמתיים, שכוחם ניתן להם בעיני ע"י הכינור המצטרף בפזמון ב"שושנת פלאים" (בביצוע של צביקה פיק), שהוא הכלי העמוק ביותר שקיים בעיני וע"י המקהלה המצטרפת לכדי שיר כמעט המנוני ב"כל שושנה".

ולסיום, בספר "הנסיך הקטן" שליווה את הפוסט פונה השועל אל הנסיך ואומר לו: "לך לחזות שנית בשושנים, או אז תוכח לדעת כי השושנה אשר לך אחת ויחידה הנה בכל העולם כולו" (אנטואן דה סנט אכזופרי), דומה לה פנייתו של פראנקל אלינו:

שום אדם אינו יכול לבוא במקומו של אדם אחר- בשל ייחודיות מהותו של כל אדם, וחייו של כל אדם הם ייחודיים בכך שאין אדם שיכול לחזור עליהם- בזכות ייחודיות הקיום שלו. (השאיפה למשמעות/ פראנקל)

מאמרים נוספים ניתן למצוא באתר: <http://www.blogotherapy.co.il>

מבזקים ועדכונים מהשטח

יום עיון בנושא לוגותרפיה: "אדם מחפש משמעות במאה ה-21" באוניברסיטת תל-אביב

בתאריך ה-18.5.13 התקיים באוניברסיטת תל-אביב יום עיון תחת הכותרת "אדם מחפש משמעות במאה ה-21 - הלוגותרפיה כמצפן לחיים: תפיסת עולם ונקודות מבט", בשיתוף המרכז האוניברסיטאי לפיתוח אנשי חינוך ובהנחיית ד"ר פניינת רוסו-נצר מנהלת התוכנית ויו"ר יום העיון (שאורגן בסיוע דרור שקד ושגית שלמה).

ביום העיון השתתפו כ-160 משתתפים אשר נחשפו לתפיסת הלוגותרפיה, הרקע המעשי והתיאורטי שלה וכן להיבטיה המעשיים. בין הדוברים ביום העיון היו פרופ' (אמריטה) ציפורה מגן, ד"ר טריה שנטל, ד"ר שמעון אזולאי, הרצאות "טד" קצרות מפי בוגרי התוכנית ששיתפו בשילוב עקרונות הלוגותרפיה בחייהם האישיים והמקצועיים וכן הופעות מרגשות של היוצרת והשחקנית אסנת שיר-וישינסקי והמשוררת חלי ראובן.

יום העיון נחתם בסיכום וטקס חלוקת תעודות לבוגרי התוכנית לוגותרפיה, מחזור א' תשע"ז. בימים אלו מסתיים מחזור ב' בתוכנית ההכשרה ללוגותרפיה באוניברסיטת תל-אביב, ו-15 בוגרות יצטרפו ל-20 בוגרי מחזור א', אשר חוו תהליך התפתחות אישית והתנסות ביישום עקרונות הלוגותרפיה במגוון הקשרים ואוכלוסיות. ההרשמה למחזור ג' בעיצומה.

מפגשי ועדת חינוך

בתאריך ה-18.6.3 נפגשו חברי העמותה המעוניינים בקידום פעילויות חינוכיות על בסיס עקרונות הלוגותרפיה

אב תשע"ח
אוגוסט 2018

מידעון מספר 31

מידעון העמותה

בביתה של חברת העמותה חיה הורויץ בהרצליה ודנו באפשרויות להרחבת פעילות העמותה. המפגש הבא ייערך בתאריך ה-22.7.18. חברי העמותה מוזמנים להצטרף.

אסיפה כללית של העמותה

בתאריך ה-16.9.18 תיערך האסיפה הכללית השנתית של העמותה החל מהשעה 18:00. הזמנה כוללת פירוט סדר היום תישלח בנפרד. אנא שמרו את התאריך.

כנסים מקצועיים קרובים:

הכנס הבינלאומי למשמעות ייערך השנה בוונקובר, קנדה, בין התאריכים 2 ל-5 באוגוסט 2018. את העמותה תייצג ד"ר פנינית רוסו-נצר.

הקונגרס הבינלאומי – "עתיד הלוגותרפיה" The future of logotherapy:

ייערך השנה במוסקבה בין התאריכים 28 לאוגוסט-1 לספטמבר, 2018. את העמותה ייצגו ד"ר טריה שנטל, מר גדעון מילול, גבי יהודית מילול, וגבי הילית הדר.

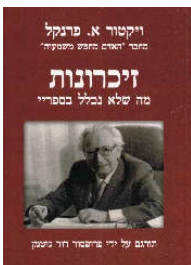
הנכם מוזמנים ומוזמנות להצמיד את העמותה קדימה!

הצטרפו אלינו כחברי עמותה!

info@logotherapy.org.il

הצעידו את העמותה קדימה!

למצטרפים כחברי עמותה, ישלח במתנה כרטיס חבר וספרו של פרופ' ד"ר ויקטור פראנקל - זיכרונות, מה שלא נכלל בספריי, שתורגם לעברית על ידי פרופ' דוד גוטמן, כמתנת יום הולדת ה-90 של אלי פראנקל, ואשר יצא לדפוס במהדורה מצומצמת. בנוסף, החל משנה זו, כל חבר עמותה שסיים הכשרה לוגותרפית כ-diplomate יהא זכאי אוטומטית לפרסום חנים של שמו באתר העמותה כבעל הכשרה כאמור, ופרטים ליצירת קשר.

נשמח לשמוע מכם כל הצעה או רעיון, ונעדכן בקרוב בפעילויות המתוכננות של העמותה.

בברכה חמה ובאיחולים לקיץ נעים, מטעין מצברים, פורה ומשמעותי,

ד"ר פנינית רוסו-נצר | יו"ר

בשם הנהלת העמותה ללוגותרפיה בישראל